

Tujega nočemo - svojega ne damo!

PTUJSKI TEDNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE
DELOVNIH LJUDI

UREDNIŠTVO IN UPRAVA PTUJ, PREŠERNOVA 7 — TELEFON STEV. 155.
ČEKOVNI RACUN PRI NARODNI BANKI, PODRUŽNICA PTUJ, STEV. 643-1-206
UREDBJE UREDNIŠKI ODBOR — ODGOVORNI UREDNIK V RABL. JOZ
ROKOPISOV NE VRACAMO — TISKA MARIBORSKA TISKARNA
LETNA NAROČNINA 400 DIN, POLLETNA 200 DIN, ČETRTLETNA 100 DIN

Štev. 42 — Leto VI.

PTUJ, 16. oktobra 1953

Cena din 10.—

Titove besede v Skoplju — besede vsega jugoslovanskega ljudstva:

Tisti trenutek, ko bo italijanski vojak prestopil mejo cone A, bomo vkorakali tja tudi mi

Predsednik republike Josip Broz Tito je govoril v Skoplju pred več kot 250.000 ljudmi, ki so se zbrali na mogočni proslavi desetletnice ustanovitve makedonskih brigad.

Potem, ko je pozdravil makedonsko ljudstvo in mu čestital k temu velikemu prazniku, je prešel na tržaško vprašanje. Omenil je svoj sobotni govor v Leskovcu in med drugim dejal:

Vem, da vam je že znano, da je moj večerajšnji govor naletel pri mnogih krogih v tujini, ki se jih to tiče, na neugoden odmev. Nič drugega tudi nisem pričakoval, moral pa sem povedati, kar mi mislimo, in zato sem govoril. Nam očitajo, da grozimo z zbiranjem čet. Mi pa ne delamo nič drugega kakor tisto, kar so delali Italijani že pred dobrim mesecem, ko so zbrali čete na naši meji. Če na Okroglici in v Splitu sem rekel, da nočemo takoj odgovoriti z zbiranjem čet, ker se nam zdi to z njihove strani komedija. Rekel sem tudi, da bo še čas, če bomo videli, da so koristni naše dežele ogrožene, da pridemo tja! Zdaj pa je prišel čas za to in mi smo morali odrediti tja. Zdaj je čas, ko smo mi to morali storiti, ko moramo storiti vse, seči po vseh zakonitih sredstvih, da preprečimo novo izdajstvo nad našo deželo.

Nam očitajo, da smo preveč temperamentni, da se zaletavamo, da smo nepomirljivi. Gorje tistemu v naši deželi, ki bi bil pomirljiv takrat, ko prodajajo koristni naše dežele. Vse naše ljudstvo bi imelo pravico odstraniti ga in opljuvati, ker ne bi bil vreden zavzemati vodilnega mesta. Na Zahodu bi morali znati gledati ne samo na nas, ki smo na vodilnih mestih, marveč na vse vas. Morali bi vedeti, kaj vi govorite in mislite.

Zunaj pravijo: Hm Tito more vse, česar ne more Pella v parlamentu. S tem hočejo reči, da Tito more, če hoče, tudi prodati kak del dežele Italijanom. Ne, jaz tega ne morem, jaz tega ne morem in tudi nočem storiti. Nadalje pravijo: Tokrat se Tito

ravna po ulici, po množicah, moral pa bi množicam komandirati. Ne, jaz sem pozvan samo, da komandiram vojski, kadar bo to potrebno, ljudstvu pa nisem nikoli komandiral in mu tudi ne smem komandirati. Ljudstvu se ne komandira. Zunanaj so govorili in še govore, da sem diktator. Tole je diktator! (Tovariš Tito pokaže na zbrano ljudstvo, ki viharo odobrava njegove besede.) Tu je diktator! Ljudstvo samo diktira svoje pravice, ljudstvo samo ima pravico povedati, kaj hoče. Diktatorjem pa v naši deželi ni mesta. To bi morali vedeti!

Maršal Tito je nato dejal, da je zapadnima vladama sedaj nerodno preklicati tisto, kar sta storili, toda za mir, za tisto največje po čemer človeštvo hrepeni, je včasih vredno žrtvovati tudi nekaj ugleda. Zdaj ne bi bilo več govora o ugledu, če bi pravilno pojmovali odnose med malimi in velikimi deželami. Ker pa pojmujejo te odnose drugače, ker jih presoja skozi naočnike velesil, je ugled zanje zelo važna zadeva. Toda kadar gre za pravičnost in mir, o ugledu sploh ne moremo govoriti. Tedaj to ni važno, važno je sodelovanje, važno je prijateljstvo s takšnim ljudstvom, kot je naše, važno je, da na terenu, tam pri Trstu, naposled zares vzpostavimo bazo za nadaljnjo krepitev miru in sodelovanja proti sleherni agresiji. To je važno, ne pa, ali bo trpel ali ne bo trpel ugled nekoga. Mi imamo zdaj Združene narode in ko govorimo o ugledu, pojdemo pred Združene narode, potem bomo pa videli, kaj poretok tam. »Toda,« je nadaljeval tov. Tito, »mi še zmeraj želimo in upamo, da bodo

spoznali svojo globoko zablodo. Da bi zadovoljili italijanskim imperialističnim skominam, hočejo žrtvovati našo deželo, prijateljstvo naših ljudi in ljubezen do miru.« Tov. Tito je dalje rekel, da od Italije ne bodo imeli posebne koristi v evropski obrambni skupnosti, dokler bodo v njej gospodarili sedanji krmarji, ne glede na to, kaj vse bodo podpisali. Že nešteto-krat so v zgodovini podpisali razne pogodbe in zveze, pa so jih zmeraj izdali, ko je kazalo, da bodo lahko zadovoljili svoje imperialistične koristi. Nato je

govor ljudstva. Preveč gorja, zločinov, nasilstev in požigov ste nam prizadejali s svojimi divizijami v minulih vojni. Njihove divizije ponovno čakajo na mejah cone A, da bi nadaljevale svoje sovražno, zločinsko početje proti našim sobratom in proti ljudstvu cone A in Trsta, ki želi živeti svobodno in ki ne želi vrniti v Italijo, v negotovost, bedo, pomanjkanje, nasilje, raznarodovanje in podobno.

S protestnega zborovanja je bila poslana tov. Titu sledeča brzojavka:

poudaril, da Italijani izsiljujejo od zahodnih zaveznikov, da bi jim prepustili tisto, kar je naše. »Po mojem mnenju« —

Je nadaljeval tov. Tito — »bi morali zahodni zavezniki v tem videti običajno izsiljevanje.

Nam so rekli, da je treba Italijane pustiti, da bodo upravljali cono A. Zdaj so že nekoliko popustili in ne bodo poslali njihovih čet v to cono, marveč šele pozneje. Jaz pa pravim, da bomo mi zmeraj pazili na to, ali bo italijanski vojak stopil v cono A. V trenutku, ko bo tja vkorakal, bomo vkorakali v to cono tudi mi.

Prepričan sem, da bosta tudi tokrat zmogala zdrav smisel in želja, da stvari ne bi še bolj zaostri, ker smo res že prišli do skrajne meje.

Kaj bi imeli od tega, če bi se mi jutri spoprijeli z Italijani? Če mislijo to, naj nas pustijo same z Italijani, da bomo mi to uredili. Zakaj bi odlašali s to zadevo za bodoče. Zakaj bi odlašali s to zadevo na jutri, če jo lahko uredimo danes s tistimi sredstvi, s katerimi jo bomo morali reševati jutri? Tu namreč miru ne more biti. To ni nobena baza za sodelovanje. Kaj mislijo doseči s tem? Mar mislijo, da se bomo mi čez dva ali tri dni ohladili? Da, mi smo hladni, toda v svoji hladnokrvnosti delamo tisto, kar se nam zdi potrebno. Mi smo hladnokrvni povsod, kjer menimo, da se je treba ustaviti, da se ni treba predaleč zaleteti, ker smatramo, da bi lahko šlo za mnogo več in važnejšega, kakor je trenutno zadeva, za katero se

borimo. Mi smo v tem hladni, toda ne glede na vse to, kar se je doslej zgodilo in kar smo govorili, smo pripravljene ponuditi roko Italijanom, zavezniki pa naj vplivajo na Italijo, povedo naj ji, da je mnogo važnejše prijateljstvo z Jugoslavijo kakor je vprašanje Trsta, vprašanje cone A.

Zavezniki naj jim povedo, da je prijateljstvo z Jugoslavijo mnogo važnejše, poleg pa bomo videli, ali hočejo poslušati. Toda ne, zavezniki od Italijanov tega niso zahtevali.

Zakaj bi mi zdaj privolili v to? Včeraj sem rekel, da je že slišati glasove, da je treba Jugoslaviji odreči sleherni pomoč, če bo vztrajala pri svojih zahtevah. Danes se je moje predvidevanje v določenem smislu uresničilo. Nekateri ljudje, in sicer vodilne uradne osebnosti, so že začele govoriti, da nam ni treba dati pomoči. Danes poudarjam to, kar sem rekel včeraj: Mislili so, da nas bodo z dajanjem pomoči spravili v položaj, da se bomo odrekli tistemu, kar je naše. Ne, za nobeno pomoč se ne moremo odreči tistemu, kar je naše! Zal nam bo, če pride do tega, toda pripravljene smo na največje žrtve za nadaljnjo graditev socializma v naši deželi.

Niti pedi svoje zemlje ne damo!

Prebivalstvo iz občine Lešje je poslalo brzojavko izvršnemu svetu FLRJ Beograd

Majšperk, 9. okt. (TP). Prebivalstvo občine Lešje, z delavci in nameščenci Volnenke in Strojilke v Majšperku na čelu odločno protestira proti krivičnemu odloku angloameriške vlade, na podlagi katere bi italijanski imperializem ponovno dobil pravico do cone A in Trsta, čeprav je bil v zadnji vojni poražen kot sovražnik naprednega in svobodoljubnega človeštva vsega sveta. Vsakemu delavcu, kmetu in inteligentu tukajšnje okolice je znana vsaka podrobnost iz časa fašistične Italije, ko so padale nedolžne človeške žrtve otrok, žena, starcev in borcev NOV ravno po krivdi divizij Italije, ki so prišle v našo domovino požigati, ropati in moriti naše prebivalstvo zato, ker je ljubilo svojo domovino in ker se ni dalo podjarmiti fašističnim osvajevalcem.

Svoje ogorčenje so sporočili izvršnemu svetu FLRJ v Beogradu s sledečo brzojavko: »Prebivalstvo občine Lešje v okraju Ptuj ogorčeno protesti-

ra proti sklepu vlade ZDA in Anglije ob predaji Trsta in cone A italijanskemu imperializmu. Mi ne priznamo in nikoli ne bomo priznali tega enostranskega sklepa angloameriške vlade. Nikoli ne bomo priznali trgovanja na račun naših interesov, ker dobro poznamo metode italijanskih kulturnosorcev, katerim je s sklepom ZDA in Anglije naš življenj v Trstu in coni A prepuščen na milost in nemilost. Vprašamo se, s kakšno pravico prepustijo ZDA in Anglija Trst Italijanom. Če ZDA in Anglija kot organ Organizacije združenih narodov, katere jima je zaupala Trst in cono A v upravljanje, nista znali napraviti reda v Trstu in coni A, bi morale upravljavanje prepustiti OZN. Zahtevamo od izvršnega sveta, da stori energične korake pri OZN za zaščito naših nacionalnih in teritorialnih pravic do Trsta in cone A. Mi smo pripravljene braniti vsako ped naše zemlje. Prebivalstvo občine Lešje.

zbrano okrog našega maršala Tita ter pripravljeno tudi z orožjem braniti naše pravice, naše meje in brate, ki jim zopet grozi neumljen-zatiranje s strani italijanskih imperialistov. Glede na to je ožigosal Valiča ml. iz Borovc. Ljudje njegovega kova so vedno puščali naše ljudstvo in vodstvo na cedilo, ko je odločno reklo svojo besedo, da hoče živeti svobodno in neodvisno v svoji svobodni domovini in da ne pušči nikomur mešetariti z našim ozemljem, našim življenjem in našimi pravicami. Redki so na srečo danes posamezniki, ki dovoljujejo s svojim obnašanjem, da lahko sovražniki računajo z njimi. Valiča ml. iz Borovc seveda vprašanje Trsta ne zanima. Njegovi izgovori, da nima časa za protestno zborovanje, niso mogli nikogar prepričati, da gre pri njem res za vprašanje časa. Tov. Predanič je še podčrtal, da je v tem času še bolj važno, da izvolimo pri novembrskih volitvah v republiško in zvezno skupščino za poslance res zglede socialistične patriote, ki bodo vedno imeli pred očmi blaginjo, pravice in skrb vseh našega delovnega ljudstva.

Svoje ogorčenje nad krivičnim odlokom angloamerikanske vlade glede cone A in Trsta so sporočili tovariši Tito v Beograd s sledečo brzojavko:

»Z zbora volivcev in protestnega zborovanja v Markovcih, okraj Ptuj, pošljamo našemu vodstvu izraze svojega neomajnega zaupanja in protestiramo proti krivičnemu reševanju tržaškega vprašanja in ne dopuščamo barantanja z našo s krjvo prepojeno zemljo!«

Po protestnem zborovanju so volivci enoglasno potrdili predloge, da bi kandidiral za zveznega poslanca v tej volilni enoti tov. dr. Jože Potrč, za republiškega poslanca pa tov. Belšak Franc in tov. Primc Franc, oba kmetiškega porekla, sedanja večkratna okrajna poslanca (Nadaljevanje na drug strani)

V pozni noči, v četrtek, 8. oktobra, je tudi v Ptujju zavrelo

Ptuj, 15. oktobra (LP). Teden dni že trajajo v Ptujju in v vseh predelih okraja protestna zborovanja, na katerih prebivalstvo odločno zahteva takojšnjo razveljavitev krivičnega odloka angloameriške vlade o prepustitvi uprave cone A in Trsta italijanskim imperialistom in o umiku njihovih trup iz tega področja. Neštete protestne brzojavke tov. Titu, Izvršnemu svetu Ljudske skupščine FLRJ, podpredsedniku Izvršnega sveta FLRJ tov. Edvardu Kardeľju, Izvršnemu svetu LRS, predsedniku Izvršnega sveta LRS tov. Mihu Marinku itd. so dokaz, da naše ljudstvo ne dovoli, da bi zapadni zavezniški barantali z ozemljem cone A in s Trstom ter z življenji tamkaj življenj sobratov.

Prvo zborovanje je bilo v Ptujju v četrtek zvečer, 8. okt. ob 22.30. Nenavadno zavijanje siren je zdrnilo ponekod že počivajoče ljudstvo. Kot blisk se je raznesla vest, da gre za novo krivico, za cono A in Trst, ki sta postala predmet barantanja angloameriške vlade v korist italijanskega imperializma.

V par minutah je bil Kvedrov trg poln mladine in odraslih. Petje partizanskih pesmi, vzklili Tito, JLA, bratstvu in enotnosti naših narodov je odmevalo po ptujskih ulicah. Demonstrantem je govoril sekretar OK ZKS tov. Jože Tramšek. Med govorom so ga stalno prekinali ogorčeni demonstrantje s parolami: »Življenje damo — Trsta ne damo!« »Vsi smo armija!« »Mi smo Titovi — Tito je naš!« »Dajte nam puške, gremo v Trst!« »Živeti JLA!« »Živel vrhovni komandant JLA tov. Tito!« itd.

Tov. Tramšek je v svojem govoru ožigosal zahrbtno in nepadalo dejanje angloameriških zaveznikov ter spomnil demonstrante na številne krivice in grozodejstva, ki so jih že prizadejali našim narodom italijanski imperialisti. Najodločneje je ožigosal politiko angloamerikanskih vlad, ki dajeta z najnovejšo odločitvijo potuho italijanskemu imperializmu, ki vidi v Trstu že odskočno desko za nadaljnje prodiranje italijanskega neofašizma. Tu nimate kaj početi, je bilo odločen od-

Maršalu Jugoslavije, vrhovnemu komandantu Jugoslovanske ljudske armade Beograd

pozdravljamo z Vašimi odločnimi besedami: »Tujega nočemo — svojega ne damo!« »Življenje damo, Trsta ne damo!« Italijanom pa sporočamo ponovno naš borbeni pozdrav: »Smrt fašizmu — svoboda narodu!«

Trst je naš, ker je tam naša zemlja in naša kri.

Naj živi socialistična Jugoslavija! Naj živi ljudska Armada in njen voditelj tovariš Tito!

Ptuj, 8. 10. 1953 ob 23.45.

Prebivalci mesta Ptujja.

Sele po polnoči je prvi dan protestnega zborovanja nastala po ulicah tišina. Luči po hišah še niso ugasnile. Povsod so se vrteli radio in iskali najnovejša domača in svetovna poročila v zvezi s Trstom.

Na Hajdini se je zbral ves politični aktiv

Hajdina, 10. okt. (TP). Odbori vseh množičnih organizacij na območju občinskega ljudskega odbora Hajdina so se včeraj zbrali na skupni seji in najodločneje protestirali proti krivičnemu odloku vlad Velike Britanije in ZDA, da bi priključili cono A in Trst Italiji. Na seji so bili odborniki občinskega odbora Socialistične zveze Hajdina, mladinski aktiv Spodnje in

Zgornje Hajdine. Prostovoljnega gasilskega društva, učiteljskega osnovne šole in nižje gimnazije Hajdina in Zveza ženskih društev. Svoje ogorčenje so sporočili brzojavno podpredsedniku Zveznega izvršnega sveta v Beogradu tov. Edvardu Kardeľju in zahtevali, da podvzame vse potrebno, da se ta krivični odlok ne izvede.

Množično protestno zborovanje v Markovcih

Markovci, 11. okt. (LP). Na današnjem protestnem zborovanju in zboru volivcev v dvorani pri šoli v Markovcih se je zbralo nad 400 kmetov in kmetijskih delavcev ter žena in so izrazili ogorčenje nad sklepom angloameriške vlade, ki daje italijanskemu imperializmu pravico do

ponovnega zasužnjevanja naših bratov v coni A in Trstu. O velikem ogorčenju vseh narodov Jugoslavije glede na to novo nepopisno krivico in o govoru tov. Tita v Leskovcu v Srbiji je zbranemu ljudstvu govoril tov. Jože Predanič. Poudaril je, da je naše ljudstvo enotno in

Nihče ne bo prekupčeval z našo zemljo!

(Nadaljevanje s 1. strani) Ilična in gospodarska funkcio- narja.

Protestno zborovanje in zbor volivcev sta bila toliko sveča- nejša, ker je po protestnem go- voru gasilska godba na pihala zaigrala narodno himno. Igrala pa je tudi koračnice pred zborovanjem in po tem.

Velika udeležba kmetov in

kmetijskih delavcev ter učitelj- stva šole Markovci je potrdila, da se ljudstvo občine Markov- ci v celoti pridružuje ogorčenju vseh narodov Jugoslavije in da odločno zahteva, da se odloča angloameriške vlade razveljavi in da se upošteva predlogi Jugoslavije za mirno in pravič- no rešitev vprašanj med Jugo- slavijo in Italijo.

Ogorčenje v 5 ov. goricah

Desternik, 9. okt. (TP). V tu- kajšnji šoli je bilo danes protes- tno zborovanje pionirjev in učiteljstva te šole, ki so z ogor- čenjem sprejeli vest, da nam pripravljajo svetovni in italijan- ski imperializem nove krivice, da pozabljajo Angloamerikanci na to, kdo je bil v dveh vojnah na strani miroljubnega človeš- tva neustrašen zaveznik in da so bili Italijani v obeh vojnah na strani napadalec, ki so že večkrat izdali zaveznike. Otroci so doumeli to nepopisno kri- vico, da bi sedaj Italija prevzela v upravo nad ozemljem cone A in Trsta. Da se to pre- preči in se takoj razveljavi taka odločitev angloameriške vlade, so zborovalci poslali predsedni- ku Izvršnega sveta LRS v Ljubljano sledečo brzojavko: »Učiteljstvo in pionirji šole Desternik ogorčeno protestirajo proti kruti vesti in odločitvi o predaji našega Trsta in cone A ponovni italijanski okupa- ciji. Sola Desternik.«

Večna staršev je že vedela o vesti, ki so jo prinesli domov otroci in so se skupno z otroci zgražali nad tako zgrešeno in sovražno politiko zapadnih zave- znikov v vprašanju Trsta in cone A.

De avstvo iz Kidričevega odločno protestira

Kidričevo, 9. okt. (LD). Danes je bilo tukaj veliko protes- tno zborovanje. Zbralo se je vse delavstvo in nameščenci Gradisa in odločno zahtevalo, da se takoj razveljavi krivična od- ločitev angloameriške vlade, da prevzame imperialistična Itali- ja po umiku angloameriških trup iz cone A in Trsta upravo nad tem področjem. »Tujega načemo — svojega ne damo!«, »Dajte nam puške, gremo v Trst!« in podobne parole so vzklikali demonstranti.

S protestnega zborovanja je bila odposlana sledeča brzojav- ka:

»Zveznemu izvršnemu svetu FLRJ, Beograd.

Delovni kolektiv Gradis IMM, gradbišče v Kidričevu, na svojem zborovanju ogorčeno protestira proti samovoljni od- ločitvi Angležev in Amerikan- cev da prepustijo Trst in cono A Italiji. Nikakor ne moremo dopustiti, da bi prišla zemlja, za katero so krvaveli naši naj- boljši sinovi, ponovno pod oku- pacijo tistega, ki jih je tlačil in moril za časa fašistične Italije. S polnim zaupanjem zremo v bodočnost in smo prepričani, da bo naše državno vodstvo našo

primerno rešitev tega proble- ma. Naj živi CK s tov. Titom na čelu. Naj živi naša JLA, bran- nik miru in neodvisnosti jugo- slovanskih narodov.

Delovni kolektiv Gradis IMM Kidričevo.

ZAVRELO JE TUDI V SPODNJIH HALOZAH

Zavrč, 9. okt. (TP). Kolektiv kmetijskega gospodarstva Zavrč se je danes zbral in protes- tiral proti odločitvi angloame- riške vlade o prepustitvi cone A in Trsta v upravo Italiji. Pa- rolo »Tujega načemo — svoje- ga ne damo!« so kot en mož potrdili vsi člani kolektiva in so takoj poslali brzojavko pre- sedniku republike Josipu Bro- zu Titu v Beograd: »Delovni kolektiv kmetijskega gospodar- stva Zavrč odločno protestira proti odločbi angloameriške vla- de in neupravičenemu meše- tarjenju s Svobodnim tržaškim ozemljem in Trstom!«

S tem je naš kolektiv izrazil stališče vsega haloškega delav- stva, da odločno zahtevamo razveljavljenje odločbe anglo- ameriške vlade in uredništev predlogov tovariša Tita.

V Staršah obsojamo odlok Angloamerikanske vlade o br. pustitvi zone A in Trsta Italiji

Starše, 14. okt. (ak). V soboto 10. oktobra 1953 je bilo v pro- svetni dvorani protestno zboro- vanje proti krivični odločitvi Anglo-Američanov o prepusti- tvu cone A in Trsta Italiji.

Udeležilo se ga je precejšnje število ljudi iz Starš in bližnjih vasi. Dvorana je bila slavnostno okrašena s parolami in zele- njem.

Zbranim ljudem sta govorila sekretar OK ZKS tov. Tramsak Jože in upravitelj osnovne šole Starše tov. Strukelj Karl.

Vse ljudstvo se je strinjalo z njunim odločnim zavračanjem in obsojanjem mešetarnja anglo-ameriških oblastnikov, ki nimajo nobene pravice deliti našo zemljo imperialistični Itali- ji ali komurkoli.

Z zborovanja je bila poslana Izvršnemu svetu FLRJ v Beo- grad brzojavka sledeče vsebine:

Brzojav Izvršnemu svetu LRS iz Makol

Makole, 10. okt. (TP). Tukajš- nje ljudstvo je enotno v ogor- čenju proti krivičnemu odloku angloameriške vlade o prepu- stitvi cone A in Trsta imperia- listični Italiji. V znak odločne- ga protesta in zahteve, da se ta odlok takoj preklicuje, smo sporo- čili vladj LRS v Ljubljano br- zovajno sledeče:

»Delovno ljudstvo občine Ma- kole, okraj Ptuj, protestira zoper krivico, ki jo namerava ponov- no narediti zavezniška uprava našemu narodu v pogledu pri- ključitve STO Italiji. Slovenske zemlje in Trsta ne damo.«

Gornja vest se je z bliskovi- to naglico razširila do poslednje hiše naše okolice. Vse ostale skrbi so stopile v ozadje. Ljud- stvo zanima predvsem, kako bo rešeno to vprašanje, ali diplo- matskim potom ali z orožjem. Vsi si želijo mirne rešitve, za kar dajejo jugoslovanski pred- logi tudi največ pogojev. Pri reševanju tega vprašanja bodo morali angloameriški zavezni- ci premisliti, kaj pomeni pridobi- ti simpatije večkratnih italijan- skih izdajalcev zavezniške stva- ri ali izgubiti simpatije narodov Jugoslavije, ki so njih vedno in zanesljivo ter nesebično na strani zaveznikov.

Današnja vest o govoru tov. Tita in o njegovih odprtih besedah angloameriški in italijan- ski vladi v Leskovcu je ljud-

stvo dokaj pomirila, saj je po- vedal stvari, ki bodo v korist miru in pravične rešitve vpra- šanja cone A in Trsta. Besede tovariša Tita so odgovor vsem narodom v svetu: »Tujega načemo, svojega ne damo!«

V Ptuj se nadaljuje protestna zborovanja

Ptuj, 14. okt. (LP). — V torek zvečer je bilo na Kvedrovem trgu peto množično protes- tno zborovanje v Ptuj, ki se v ničemer ni ločilo od protestnih zborovanj po vsej naši državi. Ljudstvo se je samo zbralo, brez posebnih vabil ali pregovarjanj. Napovedana je bila samo ura zborovanja in to je zadoščalo. Zbrali so se kole- ktivni, šole in pripadniki JLA. Prišli so z zastavami, prapori in parolami. Vsaka parola, vsak vzklik in odobravanje izra- žanje govornikov, vidnih politič- nih delavcev in funkcionarjev ljudske oblasti tov. Jožeta Tramska, sekretarja OK ZKS Ptuj, tov. Mirka Bračiča, profesorja pujske gimnazije, tov. Janeza Petroviča, predsednika OLO Ptuj, tov. Janka Vogrinca, predsednika LOMO Ptuj, pod- polkovnika Vasilije Sopota iz pujske garnizije JLA in dru- gih je bila odraz zahteve naše- ga ljudstva in njegovega vod- stva, da se razveljavi odlok anglo-ameriške vlade o prepu- stitvi cone »A« in Trsta Italiji.

Protestnega zborovanja, kot je bilo 9. t. m. zvečer v Ptuj, že dolgo ni bilo. Negredno število parol, zastav, praporov, poln Kvedrov trg delavcev,

kmetov in nameščencev iz Ptuj- ja in okolice, polno ozračje pet- ja, vzklikanja, skandiranja, ploskanja na razne parole »Vsi smo Armija«, »Življenje damo — Trsta ne damo«, »Dol z me- šetarji mah narodov in ozem- lja«, in »Mi smo Titovi. Tito je naš.« »Tito-Armija« in dru- go je bilo odraz globokega ogor- čenja našega ljudstva nad spo- znanjem, da se zopet izdaja na anglo-amerikanski strani stvar zavezništva v korist italijanske- ga imperializma, ki je bil s po- močjo naporov in žrtv naših narodov pred nekaj leti pora- žen, danes pa zopet dviga glavo in dobiva celo potuho pri zapadnih zaveznikih. Tako ogorčeno je lahko samo ljud- stvo, ki se je vedno in povsod borilo za človečanske pravice, ki hoče živeti svobodno in pravi- čno na svoji zemlji in ki ne dovolj, da bi imperialistične sile z njenimi interesi, ozemljem in sobrotni zadovoljevale italijanske imperialistične apetite.

Se in še bomo tudi v Ptuj zborovali in protestirali ter iz- razili, da zahtevamo pravico do vsakoli, razen glede na to, ali nam ta v odgovor preti z orož- jem, lakoto in pomanjkanjem ali kakorkoli. Tu smo in tu

Trst je naš

Ko smo zadnjič v našem pre- gledu zapisali, da pripravljajo Zahod nekakšno kompromisno rešitev tržaškega vprašanja, se pač zdela ni bilo verjetno, da bo ta rešitev takšna, kot je zad- nji sklep Anglo-Amerikanecv o prepustitvi uprave v cono »A« STO Italiji. Nismo verjeli in še danes se zdi neverjetno, da za- vezniki lahko tako podlo izdajo zaveznika, s katerim so se skup- no borili proti skupnemu sovražniku in za našo jugoslo- vansko logiko je nerazumljivo, če skuša nekdo nagradjevati svojega smrtnega sovražnika. In še vrsto takšnih argumentov bi lahko naštel, ki vsi govore o nerazumljivosti sklepa. Toda to je vse le postranska stvar: za nas Jugoslavoce je važno to, da je ozemlje cone »A« STO naše narodno ozemlje, ki nikdar ni bilo v sklopu italijanske države, razen v letih 1918—1941, ko je bilo s prav tako sramot- no kupčijo prodano italijanske- mu imperializmu kot nagrada za njeno sodelovanje na strani zahodnih zaveznikov v prvi svetovni vojni. Takrat slabotna Jugoslavija ni bila v stanju te- ga dejstva spreminiti, spre- menilo pa ga je jugoslovansko ljudstvo v strahotni osvobodil- ni borbi proti fašizmu, in bo pri tem bistveno vzpremenje- nem stanju tudi vztrajalo, pa čeprav bi bilo treba iti še en- krat v ogenj, kakor so to izra- zili stotisočih demonstrantov v teh dneh in začeti še isto uro

po objavi tega sramotnega skle- pa.

Kakšen je bil pravzaprav raz- voj dogodkov? Vest o sklepu angleške in ameriške vlade je prišla v jugoslovansko javnost v četrtek, 8. oktobra v poznih večernih urah. Ni bilo treba čakati več kakor dobro uro in ulice in trge mest in večjih kra-jev Jugoslavije so napolnile množice ljudstva, ki so z vsem ogorčenjem in odporom spreje- le neverjetno novico. Demon- stracije so trajale pozno v noč, v nekaterih mestih vse do ju- tra. Demonstranti v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani demonst- rirajo mimo ameriških, angleških in italijanskih poslanštev in ustanov. Naslednje jutro, v petek, 9. okt. so demonstracije za- vezle ogromen obseg, ker je de- lo zapustilo vse delavstvo, mladi- na pa šole. Vse je v pričako- vanju kaj bo povedal predse- dnik Tito na proslavi ustanovit- ve narodnoosvobodilnih brigad v Leskovcu. Jugoslovanska vla- da protestira pri angleški in ameriški vladi, demonstracije se nadaljujejo ves dan.

Sobota, 10. oktobra. Predse- dnik Tito govori v Leskovcu, kjer potrdi svoje besede iz Okroglice, da bo smatrala Jugo- slavija prihod italijanskih čet v cono »A«. Kot agresijo ter da se bo temu urila tudi s silo, kakor to predvideva tudi Ustanovna listina OZN. Demonstracije se nadaljujejo, ogorčenje ljudstva se izraža v besedah: »Puške nam dajte, gremo v Trst!«

Nedelja, 11. oktobra. Vse ra- dijske postaje in časopisi pri- našajo poročila in izvlečke iz govora predsednika Tita ter opozarjajo na resnost predse- dnikovih besed. Toda predsednik Tito ponovno govori, to pot v Skopliju: »Tisti trenutek, ko bo italijanski vojak vstopil v cono »A«, bomo vkorakali tudi mi! Tržaški iredentisti pod slinim vtisom dogovorov postajajo mir- nejši, tržaški Slovenci in ostali napredni Tržačani jemljejo Ti- tove izjave kot jamstvo za svo- jino bodočnost.

Ponedeljek, 12. oktobra. Vla- da FLRJ izroči zahodnim silam novo noto, v kateri zahteva

sklicanje konference Jugoslavi- je, ZDA, Velike Britanije in Ita- lije in na kateri bi se naj raz- pravljalo o možnostih za odstra- nitve položaja, ki bi lahko ogro- žal mir. Istega dne obvesti naša vlada generalnega sekretarja OZN Daga Hammerškoelda o položaju okrog tržaškega vpra- šanja. Večji del francoskega in drugega tiska komentira najno- vejše dogodke v zvezi s Trstom ter odobrava stališče, ki ga je zavzela Jugoslavija. S posebno noto protestira proti namenu prepustitvi cone »A« Italiji tudi ZSSR kot sopodpisnica mirovne pogodbe z Italijo. Po vsej drža- vi se nadaljujejo ogorčeni protes- ti proti nesramni in samo- voljni kupčiji z našo zemljo in našimi ljudmi.

Sreda, 14. okt. Koča Popovič, jugoslovanski predstavnik na zasedanju Generalne skupščine Organizacije Združenih nardo- v je že dvakrat obiskal znan- jega ministra ZDA Doliea ter se z njim razgovarjal o tr- žaškem problemu. Znana je vsebina note ZSSR zahodnim veleislam o tržaškem vpraša- nju, iz katere izhaja, da ZSSR vztraja pri imenovanju guver- nerja in ohranitvi STO kot ta- kega. Zahod še ne reagira na noto, po vseh iz ZDA pa ame- riško zunanje ministrstvo še vedno vztraja pri odločitvi, da se prepusti uprava v cono A italijanski administraciji. Po- novne demonstracije v večjih mestih, zlasti v glavnih mestih republik in še posebej v Beo- gradu, kjer so poslanštva in druge ustanove ZDA, Velike Britanije in Italije morale pred ljudskim gnevom zaščititi več- je sile Ljudske milice. Tak je bil potek dogodkov okrog Trsta do srede, 14. oktobra. Kakšen bo nadaljnji razvoj dogodkov? Ne da bi se v Jugoslaviji pos- tavili na stališče, da načemo slišati več nišesar drugega kakor rešitev po zadnjem predlo- gu predsednika Tita, vemo to, da naj bo sklepanje kakršno koli, rešitve, ki bi bila srojeta brez nas, ne bomo nikdar pri- znali in v tem naj nikdo ne računa na nič drugega kakor na enotnost vsega jugoslovanske- ga ljudstva.

Razstava plemenske živine v Ormožu

Ormoški medzadružni živino- rejski svet, ki ga sestavljajo ži- vinorejski svet kmetijskih za- druž v Ormožu, Središču, Obre- žju in Veliki Nedelji, je pripravil kakor smo predhodno najavili, v nedeljo 11. oktobra t. l. v Ormožu razstavo plemenske živine, naslednjega dne, v poned- eljek 12. oktobra t. l. pa sejem plemenske živine. Oba dneva pomenita za živinorejce ormoškega okoliša, pa tudi širšega predela vzhodne Slovenije po- memben dogodek, ki naznanja napredni živinorejci po nekaj letih mrtvila v tem predelu bojiso bodočnost.

Pomenu prvega dne so dali poudarka tudi gostje iz Central- ne veterinarske bolnišnice, Kmetijskega znanstvenega za- voda in Glavne zadrudne zveze iz Ljubljane, zastopniki svez- nih okrajnih ljudskih odborov Maribor-okolica, Ljutomer in M. Sobota ter številni ljubitelji na- predne živinoreje od blizu in daleč.

Posebnost na tej razstavi je predstavljala prva nagrada za najboljšo kravo — srebrn zyo- nec — kot prehodno priznanje, prav tako pa nagrada, ki jih je pripravila pujska Mlekarna za najboljšo mlekarijo, oziroma kmetovalce, ki so oddali naj- večje količine mleka.

Organizacijsko izvedbo in vse priprave je prevzela Kmetijska zadruga v Ormožu, ki je vse tudi natančno opravila ter glede tega zasluži vse priznanje.

Prvi dan — na razstavi — so sodelovali živinorejski sveti iz Ormoža, Obreža in Središča, do- čim je živinorejski svet iz Veli- ke Nedelje iz neznanih vzrokov odpadel ter se kot organizacija tudi drugega dne ni pojavil na sejm plemenske živine.

Iz Ormoža je bilo razstavlje- nih 29 krav, 11 telic, 6 bikov in 15 telet; iz Obreža 13 krav, 5 telic, 3 bikovi ter 9 telet in iz Središča 10 krav, 3 telice, 2 bika in 7 telet, torej skupno iz pujskega okraja 52 krav, 19 telic, 11 bikov in 31 telet. Poleg tega je bilo še iz ljutomerskega okraja prignanih 6 krav, 2 bika, in 2 telici.

Razstava in poznejša revija živine sta pokazali, da je prišla na razstavo izbrana boljša živi- na, da so starejše živali v pre- cej boljši kondiciji, čeprav so bile večidel razstavljene vome živali, medtem ko je mlajša ži- vina pokazala posledice lanske- letnega pomanjkanja krme, kar se odraža v nedosotaku za dolo- čeno starost potrebne teže.

Krave so bile razvrščene po kvaliteti v štiri razrede, vendar so prišle v prvi razred samo tri, rejcevi Ivana Babiča iz Loperš- čic, Gustava Ozmeza iz Ormoža in Jakoba Vavpotiča iz Ormoža. Najboljša krava rejca Ivana Babiča iz Loperšic je bila na- grajena s srebrnim zvoncem kot prehodnim priznanjem, vencem in 8000 dinarji v gotovini, vse druge pa z denarnimi nagrada- mi v zneskih pod 5000 dinarjev. Skupno pa je bilo razdeljenih nagrad v znesku 160.000 dinar-jev. Pri ocenjevanju so sodelo- vali poleg strokovnjakov iz OZZ in priznanih živinorejcev tudi ostali živinorejci, ki so razstavili svojo živino ter tako tudi v tem pogledu marsikaj pridobili. Po- dobno kot krave so bile ocenje- ne telice, bikovi in teleta.

Tu moramo omeniti še hvale- vredno gesto pujskega podjetja »Mlekarna«, ki je svojim naj- boljšim dobaviteljem mleka ob tej priliki razdelila lepe zneske za največje količine oddane- ga mleka kakor tudi za stopnjo maščobe v mleku. Podjetje je razdelilo skupno 30.000 din v zneskih od 1000 do 3000 din ter s tem s svoje strani prav tako zgledno prispevala k dvigu ži- vinoreje ter večje živinorejske proizvodnje.

Naslednjega dne, v ponedel- ljek, je bil na istem prostoru sejem plemenske živine. Prigna- nih je bilo 50 do dve leti starih bikov, 2 kravi in 16 telic. Tudi ta živina je bila ocenjena po razredih, prodana pa potom licitacije po določitvi izklicne cene oziroma razreda. Najvišjo ceno 31.000 din je dosegel plemenski bik, 23 bikov so kupile razne kmetijske zadruge iz pujskega okraja, 3 so šli v ljutomerski okraj, najcenejši pa je stal 34.000 din. 9 bikov je bilo zaradi slabe kakovosti izločenih.

Uspela razstava in nagraje- vanje plemenske živine v Ormožu pomeni končen prelom z mrtvim in selekcijskem prizadevanju in pospeševanju reje čim koristnejše živine, ki bo donosala več koristi. Visoki zne- ski kot dosežena cena plemen- ski živini pa so rejcem neposre- den dokaz rentabilnosti te gos- podarske panoge, ki naj se razvije tudi v drugih predelih okraja in naše države sploh!

Cene volni na Južnoafriškem tržišču so v glavnem nespre- menjene. Konkurenca je pre- cejnaja, vendar je bilo do sedaj od ponudnih 6400 bal prodanih 93 odstotkov bal.

Glede papeževih izjav ničesar ne vedo

Stališče nekaterih duhovnikov

Ptuj, 14. okt. (VJ). — V ponedeljek, 12. t. m. sem obiskal v družbi dopisnika »Borbe« več duhovnikov raznih župnij v okolici, da jim omogočim, da se javnost seznanijo z njihovimi stališčem do sklepa vlade Amerike in Anglije glede prepustitve cone »A« in Trsta Italiji, z njihovim stališčem do papeževih izjav tržaškemu županu Bartoliju ter s stališčem do papeževega upanja, da bo mogoč blagosloviti tudi osvoboditev bratov in sester v Istri.

Prepričan sem bil, da ne bom našel med duhovniki na nikogar, ki bi bil sam ob tem globokem ogorčenju delovnega ljudstva, ob tem valu protestov proti krivičnemu sklepu glede cone »A« in Trsta. Prepričan sem bil, da ne bom našel nikogar izmed duhovnikov izven bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov in pripravljenosti, braniti pred pohlepom italijanskega imperializma vsako ped cone »A« in Trsta. Nisem pa pričakoval, da bo potrebno spregovoriti po tem obisku o razliki med patriotičnim čustvom duhovnikov in socialističnim patriotizmom delovnih ljudi, ki se v tem položaju najbolj izražata.

Župniki iz Vidma, Zetal, Makol, Cirkovc, Lovrenca, Leskovca, Zavrča, Gorisnice in Ptujске gore so se sklicevali na patriotično čustvo, ki jih veže z ljudstvom in našim državnim vodstvom, da protestirajo proti ukrepom anglo-ameriške vlade, ki hočeta za hrbtno Jugoslavije omogočiti Italiji upravo nad cone »A« in Trstom. Večina izmed teh duhovnikov ima sicer dovolj življenjskih izkušenj iz časa prve in druge svetovne vojne, ko so sami doživljali tujevo zatiranje slovenskega naroda, zato tudi vidijo v novem sklepu glede cone »A« in Trsta resno nevarnost za tamkaj živeče Slovence in Hrvatje. V tozadnem razgovoru z njimi pa sem žal ugotovil, da se v svojem protestiranju omejujejo samo na nevarnost s strani italijanske vlade in anglo-amerikanec, ne pa tudi na nevarnost s strani papeževega stališča, ki prav tako kaže, da si tudi papež prisvaja nekaj zaslug za to, da bi Italija pridobila cone »A« in Trst in za to, da bi narod Jugoslavije utrpel novo krivico.

Iskal sem med vsemi duhovniki moze s socialistični patriotični čustvi, moze, ki ne bodo protestirali le proti delu krivcev sramotnega mešetarnja s cone »A« in Trstom, temveč proti vsem, ki si prizadevajo okrepiti italijanski imperializem. Pričakoval sem, da bodo duhovniki v smislu socialističnega patriotizma pripravljene pred vsakomur, torej tudi pred papežem braniti pravice svoje socialistične domovine, ki vlagajo vse svoje sile za čimprejšnjo zgraditev socializma, za domovino, ki ima ljudsko oblast in gospodarstvo, ki služita koristim vsega delovnega ljudstva, za domovino ki se bori za kulturni dvig vsega ljudstva, ki se bori za pravice malih narodov in pa mir v svetu. Socialistični patriotizem zahteva tudi od duhovnikov, da branijo poleg svoje narodne zavesti tudi to, kar je naše ljudstvo ustvarilo s Titom na čelu in zgradilo z namenom, da bi enkrat delavci in kmetje ter delovni inteligenca v

socializmu boljše in v miru živeli v svoji svobodni domovini in da bi uživali sadove svojih krvavih in znojnih naporov. Pričakoval sem od duhovnikov, da bodo v smislu socialističnega patriotizma, javno in odkrito protestirali proti vsakomur, torej tudi proti papežu in mu odrekli pokorščino ter poslušnost, ko gre za svobodo in neodvisnost naših narodov, ko gre za besedo ne, ko nas hočejo svetovni imperialisti s pomočjo italijanskih imperialistov in Vatikana prikrajšati za pravice, ki nam pripadajo kot junaškemu in svobodoljubnemu in miroljubnemu narodu.

Z vprašanjem v zvezi s papežem nisem daleč prišel. Večina duhovnikov je zagovarjala papeža. Glede gornjih trditvev o njegovih izjavah si je večina duhovnikov, s katerimi sem ta dan razpravjal, pomagala z dvomom, da bi papež Pij XII. kaj podobnega izrazil. Papeževa pomoč italijanskemu imperializmu ni edino v tej izjavi! Najodločnejši med vsemi so še bili župniki g. Tomšič iz Vidma, g. Petan iz Leskovca in g. Podpečan iz Makol, ki so izjavili, da so proti vsakomur, ki bi zagovarjal ali podpiral ta sklep anglo-ameriške vlade, čeprav bi to bil sam papež.

Ob vseh teh ugotovitvah pa sem našel še na užaljenega g. Glavača v Podlehniku, ki je vsako izjavo glede Trsta in cone »A« odklonil, izgovarjač se na čisto osebne principe, iz katerih je odklonil tudi podpis na neki prejšnji resoluciji glede Trsta. S tem svojim odnosom kaže, da mu ni do tega, da bi ljudstvo vedelo, ali je tudi on sedaj z njim ali ne.

Ob vsem tem se spomnim petkovske protestnega zborovanja in nešteti protestnih zborovanj po okraju in v vsej državi, ko se je ljudstvo zgrnilo na Kvedrovem trgu v Ptuj. Prišlo je tja z zastavami, prapori in parolami. Vsi so vzklikali in prepevali partizanske pesmi, protestirali in zahtevali, naj se razveljavi sklep anglo-amerikanec, dočim so ta čas duhovniki marsikje doma sedeli zaprti v sobah in čakali, kaj bo.

Tudi tem ni uspelo

9. oktobra v dopoldanskih urah so člani postaje Ljudske milice v Zg. Kungoti v Slovenskih gorah z aretacijo preprečili pobeg čez državno mejo Francu Obranu, nameščencu pri ptujski »Železnici«, njegovi ženi Rozaliji, nameščeni pri OLO Ptuj, tajništva za gospodarstvo, upravi za dohodke v Ptuj ter Milanu Pečniku, mehaniku v Tovarni avtomobilov v Mariboru, stanujočemu v Ptuj, Ormoška ulica 14.

Rozalija Obrana je v soglasju s svojim možem poneverila na svojem službenem mestu nad 650.000 dinarjev in je torej poskus pobega v Avstrijo le logična posledica takšne »skarier«. Milan Pečnik pa se je že tako daleč prevzel, da iz obljubiteljnosti ni vedel, kaj bi storil. Bil jima je za vodiča, ker so mu bile razmere okrog državne meje nekoliko bolj znane.

Odveč je uganjati, kako bi se ti ljudje, če bi jim uspelo

Ljudstvo je reklo svojo besedo ne, oni pa so molčali kljub patriotičnemu čustvu. Med stotimi in tisoči protestnih brzojav našemu vodstvu, njihove ni bilo, ker so čakali, kaj bo.

V torek zvečer sem zopet videl demonstrante na Kvedrovem trgu v Ptuj. V sredo sem čital desetine in desetine protestnih brzojav tov. Titu, tov. Marinku, tov. Kardelju in drugim visokim naslovom doma in v inozemstvu. Tudi tukaj nisem našel nobene brzojavke duhovnikov.

Enotni v ogorčenju, v protestu in pripravljenosti na žrtve so delovni ljudje tudi v tem položaju.

Delavci, kmetje in delovni inteligenca se še marsikje zbirajo brez duhovnikov in odločno zahtevajo razveljavitev sklepa in obsojajo nakane vseh imperialistov in njihovega agenta papeža.

Obvestila uprave

Po krivdi nekaterih kmetijskih združenj, ki razpečajo naš list (predvsem KZ Desternik, Stojnci, Podvinci, Lovrenca, Cirkovci, Muretinca, Podlehnik in Juršinci) in nam redno ne nakazujejo izkupička za prodane časopise kakor tudi naročnikov, ki nam dolgujejo celotno ali delno naročnino, ne moremo v redno plačevati obveznosti napram delovnemu kolektivu mariborske tiskarne, ki sedaj zmanjka že 237.241 dn. Zaradi tega nam je poslala Mariborska tiskarna 12. oktobra sledeči dopis:

E-3834 P. n. Uprava »Ptujskega tednika«, Ptuj. V zvezi s tiskom Vašega lista vam vljudno sporočamo sklep Upravnega odbora Mariborske tiskarne:

Ker je tiskarna zabredla v izredno težak in brezizgleden finančni položaj prav zaradi neplačevanja s strani naročnikov tednikov, bomo prisiljeni s 13. oktobrom ustaviti tisk Vašega lista v primeru, da do tega datuma ne poravnate zaostalih obveznosti do tiskarne. Naprošamo, da gornji sklep vzamete na znanje z vso resnostjo. Vse sile za zgraditev socializma!

Na zalogi imamo še vedno ovojnj papir po ceni 50 din za kilogram.

Prosimo upokoženje ali invazije, naj nam sporočijo, če so pripravljeni prevzeti proti proviziji službo inkasantov naročnin za naš tedenik.

Vsem, ki ste ob naši težki izgubi ljubljenega moža in očeta

ZORKO VINKA

ljalsi trpljenje v njegovi bolezn, ga spremljali na njegovi poslednji poti ter zasuli njegovo gomilo z jesenskim cvetjem in venc, iskrena hvala.

Posebna hvala ptujskim zdravnikom za njihovo požrtvornost, predvsem primariju dr. Piskerniku ter bolniškemu osebju int. oddelka, vsem govornikom za poslovljne besede, pevskemu zboru, zastopnikom Trgovske zbornice, uslužbencem PTT, zastopnikom prosvete, duhovščini, Gasilskemu društvu, zastopnikom SZDL, zastopnikom OZZ, zastopnikom ZB, sindikalni podjetni bolnice Ptuj, sovaščanom in društvu upokoženec.

Rodbine: Zorko, Holobar, Repič in Steinbauer.

OBVESTILO

Vljudno sporočamo, da bo restavracija na gradu Borl v času od 15. 10. 1953 do 15. 4. 1954 zaprta. Preko zime bo v polnem obsegu obratovala gostilna pri borliskem mostu.

Vsem cenjenim gostom, letovišarjem in izletnikom se najiskrenee zahvalujemo za izredno številne obiske v tekoči sezoni. Uprava.

Poziv!

Sklicujem sejo LOMO Ptuj za četrtek, 22. 10. 1953 ob 15. uri v sejni dvorani. Dnevni red: obravnava predlogov o lokalnih taksah.

Predsednik: Janko Vogrinc

ZDRAVNIŠKA SLUŽBA

V Ormožu ordinira od 15. oktobra dalje zdravnik dr. Jože Šušterič od 7.—8. ure zjutraj in 4.—5. ure popoldne. Ordinacija Hardek 5 (pri Polanjko).

OBVESTILO

Mestni odbor Zveze vojaških vojni invalidov Ptuj obvešča vse svoje članstvo iz občin Grabena, Rogoznica in Ptuj, da bo skupni sestanek v nedeljo dne 25. oktobra tega leta ob 9. uri v dvorani Okrajnega komiteja Zveze komunistov v Ptuj, Titov trg.

Pridite polnoštevilno in pravočasno!

Iz pisarne MOZVVI Ptuj.

CENE NA PTUJSKEM ZIVILSKEM TRGU

v sredo, 14. oktobra 1953.

- Vrtnine: čebula 30, česen 150, fižol (luščeni) 30, fižol (stročni) 30, hren 30, krompir 10, paradiznik 20, paprika 15, koleraba 20, karfižola 25, peteršilj 40, pesa (rdeča) 20, redkev 15, solata (endiv.) 20, špinata 40, zelje (rdeče) 10, zelje (v glavah) 7, zeler 40, repa (kislja) 16, korenje za juho 40, ohrovt 12.
- Maščobe: maslo (surovo) 400, zaseka 250.
- Zitarice: koruza 25, oves 30, proso 30, pšenica 30.
- Perutnina: kokoši 250 do 400, piščanci 150 do 300.
- Sadje: grozdje 50 do 60, hruške 30, jabolka 25, orehi 120, slive 30.
- Mlečni izdelki: mleko 20, smetana 120, sir 70, gobe 70, jajca 12, kostanj 18.
- Cene pri »Rožniku« Ptuj: Jabolka 25, hruške 15, orehi 120, kostanj 16, čebula 27, krompir 8,50, kaša (prosenca) 50.

NESRECA NE POČIVA

Ptujška bolnišnica je v zadnjem času nudila pomoč naslednjim ponesrečencem: Kralj Janu, Prešernova 33, Ptuj (pade); Kozoderc Branku, Spodnji Breg (poškodba roke); Cafuta Leopoldu, Podlehnik (padel s kolesa); Fridauer Janezu, Zamušani (pade); Kotnik Francu, Moravci (padel s kostanj); Cestnik Angeli, Hajdina (opekel jo je frizer na glavi); Komelj Martini, Mestni vrh (poškodba na obeh); Hanžel Martinu, Drakovci (pade); Zelenik Antonu, Kočice (poparil si je trebuh); Pogorelec Vinku, Hum (pade); Pogrovec Alojzu, Majski vrh (poškodbe roke); Kotelko Ivanu, Ptuj, Vošnjakova 1 (pade); Pernek Mariji, Rabeljca vas (pade); Zuran Barbari, Meja (poškodbe glave); Vladišič Stefanu, Majšperk (pade); Car Francu, Bodkovi (zabodel ga je nekdo z nožem); Lebar Alojzu, Braslavci (poškodbe na glavi); Hriberšek Rajku, Kungota (obgrizla ga je svinja).

FEDENSKI KOLEBAR

Sobota, 17. oktobra — Mira Nedelja, 18. oktobra — Luka Ponedeljek, 19. oktobra — Elbin Torek, 20. oktobra — Felicijan Sreda, 21. oktobra — Uršula Četrtek, 22. oktobra — Zorislava Petek, 23. oktobra — Roman

VREMENSKA PREROKOVANJA V OBLIKI PREGOVOROV

Vinotok — oktober

Ce je na Uršule dan (21.) lepo, bo za tri dni dež.

Ce je na Uršule dan lepo, vsaka hiša lahko nastil dobi (ker bo lepa jesen).

Ce vinotoka mrz in burja brijeta, bo prosinca (januarja) in svečana (februarja) ljubo sonce sijalo.

Dan Uršule si zelja z zeljnika spravi, da ti ga vreme Simona (28.) v nič ne pripravi.

Kakor Uršule dan, bo tudi pozimni stan.

Kakršno vreme Uršula prinese tako se rado vso jesen obnese.

Oktober — malo dober.

Ljudmila (16.) suhotna označuje, da ob letu suša pripotuje.

Luka (18.) repo puka. Luka repo osmuka. Luka — sneg prikluka. Luka v roke huka.

Vinotoka deževanje — grudna (decembra) vetrov divjanje.

Vinotoka veliko vode, grudna hudi vetrovi buče.

Vreme vinotoka daje za april poroka.

ZAHVALA

Zahvaljujem se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za nesebično pomoč moji ženi in naši mamici

Kuhar Mariji roj. Belšak

iz Budine št. 56

v težkih dneh dolgotrajne in neozdravljive bolezni, zaradi katere je moral prezgodaj ugasniti neno življenje.

Enako se zahvaljujem vsem sorodnikom, znancem in prijateljem za vence in cvetje ter za neštete izjave sočustva in sočestvo na zadnji poti na pokopališče v Rogoznico.

Patru g. Karlu se zahvaljujem za ganljive poslovljne besede ob odprtem grobu.

Budina, oktobra 1953.

Zalufoč mož, otroci in ostalo sorodstvo

MAI OGLASI

Prodam elektromotor 7 KS, znamke »Rade Koncar«. Karl Klein, elektro-mehanik Ljutomerska 4 Ptuj

Hišo z vrtom prodam. Vprašati v upravi.

KMETOVALCI!

KMETIŠKI MAGAZIN LJUBLJANA,

poslovalnica MAR BOA

vam nudi za takojšnjo dobavo

kvalitetne kosilnice

domačega fabrikata po 74.000 din na 60-dnevno odplačilo. Ker zaloga ni velika pohiite z nakupom

Vtisi z manevara

Skupno s številnimi fanti in možni raznih poklicev sem bil poklican na dvomesečne orožne vaje in na jesenski manevar JLA. Ker si nisem mogel med vajami priboriti časa za pisanje, zato napišem sedaj nekaj vtisov z orožnih vaj in manevara. Mnogi so doživljali isto kot jaz ali vsaj podobna doživetja in mi naj ne zamerijo, da sem se pri tem omejil na lastna, vendar mislim, da me bo kdo izpopolnil, kolikor sem to ali ono v naglici prežrl. Vem da nisem sam, ki bi znal opisati, kar mi je v JLA ugajalo, kar sem opazil v njej novega, lepega in tudi težkega.

Starešine so dobri dečki

Takoj po prihodu v vojaško edinico sem bil razporejen v edinico kapetana tov. Grujiča. Že prvo srečanje z njim je napravilo name globok vtis, ki me do kraja ni varal. Za starešino sem imel kapetana, ki ima mnogo vojaških izkušenj in za seboj slavne dni partizanske borbe. V njem sem spoznal človeka, ki nam je s svojim vedenjem vcepil vojaško disciplino, ne pa samo z govorenjem. V službi je bil natančen in strog, v prostem času pa tovariški. Vojaki smo znali ceniti njegovo besedo, saj je bila vedno pre-

mišljena in resna, odkritosrčna in prepričevalna. Z njim smo tudi odšli na manevar.

Prišel je čas manevara

»Danes ali jutri odrinemo,« nam je nekega popoldne povedal, ko smo stali zbrani okrog njega. Vse nas je mikalo izvedeti, kdaj in kam odrinemo, vendar ga tega nisimo hoteli vprašati, ker bi nam tudi ne mogel povedati. Tudi za to je prišel čas. Pospravili smo svoje stvari. Pospravljanju je sledil pregled. Kontrola nikdar ni odveč. Vedno se rado primeri, da v naglici kdo kaj izgubi ali pozabi. Prijazni gozdiček pri Ptuj, ki je bil dalj časa poln šotorov, je bil naenkrat prazen. Fantje so se zbrali v gruči in iz nešteti grl je zadonela slovenska pesem. Prepevanje rezervistov je daleč odmevalo. Spotoma na postajo nam je padalo na ramena zlato jesensko listje.

Vedno bliže cilju

Na postaji so nas čakali pripravljene vagoni. Vse je bilo že vnaprej pripravljeno za nakladanje. Komaj smo zlezli v vagon, je zasopihala lokomotiva in potegnila za seboj nešteto vagonov v smeri našega odpotovanja. Posamezniki niso verjeli, da nas bodo čakale v va-

gonih klopi, na katerih se bomo med vožnjo udobno naselili, odložili stvari in tudi dobro odpočili. Ko so se o tem prepričali, so sedli na svoja mesta, odložili opremo in se predali počitku.

V tiho noč se je slišalo sopihanje lokomotive in enakomerno ropotanje koles. Vožnja je bila dokaj hitra. V drugem vagonu so fantje prepevali. V našem vagonu ni bilo konca razgovorom, kaj vse nas še čaka, kaj bo treba storiti, da se bomo na manevaru izkazali. Spanec me je premagal. Ko sem se prebudil, me je posilil smeh. Začutil sem se, ko sem otipal pod glavo lastni čevelj, ki mi ga je nekdo neopazno sezul in mi z njim podložil glavo. Hitro sem se obul. Zunaj je bilo že svetlo. Bili smo na cilju, nekje na Hrvaškem. Ob pogledu skozi odprto med vrati sem videl pravi vrvež. Edinice, ki so prispele na cilj pred nami, so se že izkrcavale. Nekdo mi je povedal, da je manevar že prišel.

Presenetilo nas je izvidniško letalo, ki se je pojavilo nad našim transportom. Izvidnik ni mogel biti kdo ve kako zadovoljen s svojim letom. Na postajališču ni mogel videti drugo kot vrsto negebnih vagonov in nekaj železniških uslužbencev. Vse je bilo skrbno zamaskirano. Vse moštvo je naenkrat izginilo. Izvidnik smo privrkat prikrili premikanje edinic. Ni mogel videti niti moštva niti vojne opreme, ki smo jo pripeljali s seboj.

Razporejeni smo bili med edinice »modrih«. Od drugih smo se ločili po čeladah, drugi pa so nosili titovke. Ko je minila nevarnost, smo se v največji previdnosti izkrcali in za seboj pospravili, da nas ne bi nikdo mogel odkriti ter se podali na pot proti cilju. Po prirodni smo sodili, da tod že dalj časa ni deževalo. Cesta je bila prašna. To nam ni najbolj ugajalo. Z dobro voljo smo prebrodili vse težave. V dobrih petih urah smo prehodili dolgo pot in se končno utaborili v gozdiču pri neki vasi, kjer smo tudi prenočili.

Nekaj dni smo ostali v rezervi, ker še naša edinica verjetno ni bila na vrsti za napad sovražnika. Zelo nas je zanimalo, kako bo uspel manevar, saj smo se nanj tudi dobro pripravili. V pričakovanju akcije so nam počasi minevali dnevi.

Tretji dan taborjenja se je bližal koncu. Po rdeči zarji so »izkušenci« vremenoslovci napovedovali dež.

V daljavi so se slišali prvi topovski strelji. V dolini pod nami se je razlezla gosta megla. Nedaleč od nas je taborila druga edinica. Zarezgetal je konj. Nekaj naših tovarišev je sedelo ter kurilo ognje. Drugi so med seboj razgovarjali. V splošnem smo opažali tistega večera mrzlično pripravljene za odhod. Sedel sem na bukovem štoru ter čital v svitu ognja časopis, ki smo ga pravkar dobili. V njem sem našel

prva poročila o manevaru, kar me je seveda najbolj interesiralo. Nisem mogel dolgo čitati. Zvižg pištalke nas je zvalil v zbor. Zvedeli smo, da odidemo tve noč dalje. Hitro smo zopet vse pospravili in se pripravili za odhod.

Tiho smo se pomikali v dolgi vrsti v temno noč. Najprej peči, za njimi ostale edinice pešadije. Vsi smo molčali, saj bi nas sicer najmanjši glas izdal. V daljavi smo slišali grmenje topov. Naši so že preganjali sovražnika. Prišli smo v ozadje prvih enot fronte. Na obeh straneh so se v mesečini svetilkala polja dozorevale koruze. V njej, v grmičevju ter pod drevesi je bilo vse živo. Listje in vejčevje je zakrivalo pod seboj vojake, avtomobile, vozove in konjsko vprego. Orožje je bilo v strogi pripravljenosti na borbo. Srečali smo kolono vajakov ki je krenila desno od nas. Takoj nam je bilo jasno: umikajmo se. Pravočasno smo torej prispeli na mesto. V bližini vasi je zaklikrkal petelin. Prišlo se je daniti. Močna eksplozija nam je napolnila ušesa. Kmalu smo zagledali visok stebel dima. Naši so zrušili most čez reko, do katere se je prebili sovražniki. Vozovi, kuhinja in vse, česar nismo neobhodno potrebovali, je ostalo za nami. Naša edinica se je previdno bližala prvi bojni črti.

Sovražnik nas ni opazil, ker smo se dobro zamaskirali. V pomoč nam je bila precej gosta jutranja megla. Naša edinica je

zasedla položaje ob desni strani reke. Sovražnik je bil na drugi strani vkopan. Vse je kazalo, da so sovražniški vojaki na redko razporejeni in da jim primanjkuje municije. Prejšnje noč je moral dolgo voditi srditve borbe, da se je mogel dokopati do nekaj metrov ozemlja. V teku dneva ni imel sreče. Napadli so ga naši lovci ter bombniki. Po poročilih naših izvidnikov je ponoči izgubil sovražnik zvezo s svojim zaledjem in mu ni bilo mogoče doseči novih pošiljk municije.

»Za ohranitev dobre zveze,« je zašepetal oficir Savič nazaj podofocirju. To je ponovil zadnji izmed nas, kar je pomenilo, da moramo vsi paziti na dobro zvezo. Pričeli smo se vkopavati, da čim hitreje opravimo to važno delo in onemogočimo sovražniku, da bi nas opazil. Pripravili smo se za napad, ki smo ga tega dne pričakovali. Posadka za zveze je postavila zveze. Radijska postaja je nemoteno delovala. Nikakor se nismo mogli sprizniti z izgubo več sto metrov ozemlja, temeljito smo se pripravili, da vrzemo v napadu sovražnika zopet nazaj. Mitraljezec Zajc, doma nekje z Dravskega polja je skrbno prekontroliral svojega »šarca«, se prepričal glede količine municije. Kostanjevec se je brez vprašanja vtihotapil med vejčevje košatega hrasta in z daljnogledom opazoval sovražnikove položaje.

(Dalje prihodnjič)

Ne pozabimo 2.000 naših žrtev, ki so pokopane v Gradcu

(Po Savinjskem vestniku)

Lani in letos smo se do neke mere oddaljili žrtvam, ki jih je dal naš narod v drugi svetovni vojni in to borcem NOV, talcem in internirancem ter jim postavili v raznih krajih naše ožje domovine spomenike.

Lansko leto na Dan republike — 29. novembra je bil v Mariboru odkrit spomenik 673 žrtvam ki so padle na dvorišču mariborske sodnije. Teh 673 žrtev je padlo v času od 10. avgusta 1941 do 10. marca 1943. Manjkajo še tu imena poznejših streljanj v Mariboru. Od krogel gestapa so padle žrtve tudi v Celju (n. pr. 15. avgusta 1942 — 100 oseb itd.), v Trbovljah, v Soštanju in drugod. Že do 21. decembra 1942 je naraslo število teh žrtev narodno-osvobodilnega gibanja v Severni Sloveniji na 1034 oseb. To število ustrelenih oseb je povezo iz poročila gestapa na seji »Einsatzstaba« v Mariboru dne 21. decembra 1942: dokument hranijo naše oblasti.

Streljanje sodelavcev naše osvobodilne borbe pa se je nadaljevalo do spomladi 1945. Skupnega števila teh žrtev žal ni mogoče dognati, lahko jih pa cenimo na približno 2000 oseb.

Trupla teh ustrelenih so bila odpeljana v Gradec, kjer so jih prve tedne sezigali v tamošnjem krematoriju, od decembra 1941 naprej pa zakopavali na jugovzhodnem koncu centralnega pokopališča. Zare so bile prepeljane v domovino oktobra 1946 in so jih svoji prevzeli, medtem ko svojčas pokopana trupla — in teh bo kakih 1500 — še vedno počivajo na tujih tleh.

Kdor od svojcev si je za časa okupacije ogledal ta zadnji domovni kraj, temu se je krčilo srce. Omenjeni prostor na centralnem pokopališču je sličil bolj gramozni jami, kjer se išče le gotovi material, vse ostalo pa se zmeče na kupe. Tam je rasel plevel — osat in drugo in le dve tabli z nemškimi napisom: »Pristop vsakomur prepovedan!« je tudi tuju dal misliti, da tu nekaj ni v redu.

Tako stanje tega grobišča je ostalo do leta 1950, oziroma 1951. Avstrijska oblast in tamošnji pogrebni zavod se je vendar zavezal za to kulturno sramoto in izvršil v letih 1950 in 1951 prekop vseh teh naših žrtev in jim uredil nekaj više strnjeno grobišče, ki obsega kakih 500 kv. metrov in je urejeno kot mali park, zasajen z lepimi grmičevjem in posejan z nizko travo. Po sredini vodi pot do skromnega spomenika iz umetnega kamna z napisom: »Hütet Freiheit und Frieden, denn wir starben für sie!« — Čuvajte svobodo in mir, mi smo umrli za njo! — Naj omenim, da počiva tam tudi 5 ali 6 avstrijskih železničarjev, ki jih je okupacijska oblast tudi likvidirala, domnevno, ker so se borili za pravice delovnega ljudstva. — Ali velja zgoraj navedeni napis tem avstrijskim državljanom ali našim žrtvam? Vsekakor zaboli našega človeka in posebno še svojce, da se domovina doslej ni zganila in jim postavila skromen spomenik z odgovarjajočim napisom v slovenskem jeziku.

Mestni in okrajni odbori Zveze borcev NOV in združenja

vojaških vojni invalidov na področju bivše Stajerske, zganimo se in postavimo tem žrtvam dostojen spomenik s primernim napisom v našem jeziku. Grobišča drugih narodov, ki se tudi nahajajo tam v bližini, so že davno urejena, tako n. pr. ima vsak ruski državljani grobnik spomenik z napisom v materinščini.

Tudi bi bilo primerno, da se vsako leto za Dan mrtvih poda deputacija na to grobišče in položi tam venec. Organiziranje bi lahko prevzeli odbori Zveze borcev in vojni invalidov, morda izmenoma oni iz Celja, Maribora, Trbovelj, Ptuja, Soštanj, Laškega in drugi. J. K.

Rojstva v ptujski bolnišnici

Golob Terezija, Kicar 18 je rodila sina Srečka; Jurgec Marija, Gradišče 13 — Terezijo; Hvalec Alojzija, Kidričevo — Frana in Marjana; Funtek Ana, Sp. Breg 78 — Zdenko; Novak Anka, Zg. Radgona 4 — Zlatka; Štumberger Marija, Ptuj, Prešernova 15 — Srečka; Gojkovič Justina, Sp. Hajdina — Stanislava; Kajzovar Marija, Breg 9 — Miroslav; Verdonik Marija, Ptuj, Slomškova 9 — Branka in Draga; Faifar Marija, Brebrovnik 54 — Sonjo; Petrič Matilda, Gruškovec 59 — Vladimira; Marčič Angela, Starošinci 16 — Vero; Smid Angela, Podvinci 80 — Janka; Erjavec Ana, Turški vrh 116 — Zinko; Ogrizek Katarina, Hajdina 57 — Marjana; Golob Terezija, Medvedce 13 — Terezijo; Pišek Stefka, Majšperk 38 — Stefko; Spolenak Rozalija, Skorba 67 — Silvestro; Pavlovič Rozalija, Beograd, Sajkaška 1 b — Milenko; Vičar Ana, Rotman 12 — Stanislava; Valdič Angela, Biš 62 — Franca; Milošič Slava, Ptuj, Kreppljeva 10 — Stanislava; Hazenmali Marija, Skorba 27 — Terezijo; Segula Mira, Kidričevo — Stanislava; Tavželj Marija, Lutomer, Prešernova 37 — Branka.

Poroke v Ptuj: Frank Andrej iz Ptuja in Plohl Marija iz Bukovec p. Markovci.

Smrti v Ptuj: Štumberger Srečko roj. 1953, Ptuj, Prešernova; Hribernik Rajko 1953, Kungota št. 43; Rampre Slavica 1952, Ceremošče 3; Kukovec Jože 1949, Nova vas 16; Sakelšek Ivan 1953, Siletež 18; Zeleznik Anton 1952, Kočice 62; Mlakar Lovrenc 1937, Hajdoše 52.

Slovenski pregovori in reki

Jemanja se nikdo ne naveliča; kdor vse razdeli, ta se prepriča.

Ena beseda češče več škoduje kakor toča po deželi.

Slab glas ima peroti, dober pa komaj leze.

Ena lastovka ne naredi pomladi.

Ni vse zlato, kar se sveti; pa tudi ni vsak prijatelj, ki se ti smeje.

Izkušnja je pregovore rodila, potrdila in ohranila.

Ljudska igra - Divji lovec

(Ob novi premieri v našem gledališču)

Franc S. Finžgar, katerega dramsko delo »Divji lovec« bo te dni uprizorilo naše gledališče, je eden redkih naših pisateljev, ki gledajo v svet z realnim optimizmom, ki je tudi danes na mestu. Nobenih zlaganih iluzij, pa tudi nobene cmeravosti in nobenega strahu pred bodočnostjo, ki bo svetla in lepa; ustvarjal je bo tisti del naprednega človeštva, ki se mora danes še boriti z ostanki teme in nazadnjaštva.

Vse Finžgarjevo delo je delo za ljudstvo. Pisal je vedno kot vzgojitelj, bil pravdarstvo, zlagano domoljubje, brezsrčnost, učil, da krivica nikdar ne ostane nekaznovana. Skratka, kot za malokaterega naših piscev, velja za Finžgarja, da je pisal iz ljudstva za ljudstvo, iz ljubezni in v skrbi za srečo svojega ljudstva. V vseh svojih delih, bodisi pripovednih bodisi v dramskih, podaja svoje spoznanje in dognanje, ki si ju je osvojil v teku dolgih let svoje najožje povezanosti z ljudstvom. Finžgar je v pravem pomenu besede — ljudski dramatik.

Zavedajoč se, da je govorena beseda z gledaliških desk širokim množicam najdostopnejša in da seže človeku najgloblje v srce, je pričel naš Finžgar pisati igre in drame. Napisal je četrto iger oz. dram, ki so zmagovito šle preko vseh naših odrov, poklicnih in diletanških.

Romantičnemu »Divjemu lovcu« je nujno sledila optimistična »Naša kris«, tej pa realistični »Veriga« in »Razvalina življenja«.

»Kakor v vseh dramah, je tudi v »Divjem lovcu« Finžgar učitelj in vzgojitelj, ki zelo dobro pozna sugestivni vpliv gledališča na ljudi in njihovo vest. Toda umetniška sila drame je močnejša kot njena jasna vzgojna tendenca. Če je zadnji

namen umetnosti, približati se resnici in spoznanju o človeku in življenju, potem ta spoznanja vplivajo tudi na naše življenje in delo, na naš odnos do soljudi. Ta namen je »Divji lovec« svoji romarski poti po slovenski zemlji dosegel in ga še zmerom dosegal. (L. Filipič)

Finžgarjev doprinos slovenski dramatik velja za zelo tehtnega. Sloves dobrega ljudskega učitelja in vzgojitelja bo ostal Finžgarju v naši slovstveni zgodovini, posebej pa še v slovenski dramatik, trajno.

OKRAJNO GLEDALIŠČE PTUJ

Sobota, 17. oktobra 1953 ob 20. (8.) uri: Franc S. Finžgar: »Divji lovec«, narodna igra s petjem in štirih dejanjih. Premiera. Režija Peter Malec, scena po načrtih ing. arh. I. Pengova — izdelala gledališka delavnica. Tehnično vodstvo Miro Cobej, odrski mojster J. Turšček. Pokrajnjska slikarja prof. Janez Mežan. Sodelujejo članice in člani DKPD »Svobode«.

Nevelja, 18. oktobra 1953 ob 20. (8.) uri: Franc S. Finžgar: »Divji lovec«. Prva repriza. Prodaja vstopnic pri gledališki blagajni dan pred predstavo in na dan predstave od 15. do 17. ure, ob nedeljah in praznikih od 9. do 11. ure ter eno uro pred predstavo. — Rezerviranje vstopnic v gledališki pisarni (tel. št. 71) dnevno od 8. do 12. ure, razen ob ponedeljkih.

Ob jesenski setvi je treba misliti na kolobar

Vsak kmetovalec približno ve, kaj pomeni kolobarjenje. Vem, da prihodnje leto ne bo smel saditi krompirja tam, kjer ga je letos pobral, da jeseni ne sme sejati pšenice tam, kjer jo je poletil žel. Ve, da ne bo imel dobrih pridelkov, če bi na isti njivi dve ali več let sejali ali sadili iste rastline. Stoletne izkušnje so mu povedale, da mora neprestano menjavati rastline, ki jih prideluje ter da se mora menjavanje vršiti po nekem določenem redu. Ni vseeno, kaj bo sejati ali saditi za krompirjem, kaj za žitom, kaj za koruzo. Tej izmenjavi rastlin pravimo kolobarjenje in od pravih kolobarjenja so v veliki meri odvisni pridelki.

Brez pravih kolobarjenja ni naprednega in uspešnega gospodarjenja. Koristi, ki jih prinaša pravilno kolobarjenje so naslednje:

1. Plitvejši in globlji sloji zemlje se enako dobro izkoriščajo, kajti pri kolobarjenju korenine nekaterih rastlin prodirajo globlje, drugih plitveje v zemljo, kjer črpajo hrano.

2. Kolobarjenje omogoča, da rastline izkoristijo vse zaloge raznih hranilnih snovi v zemlji, to je fosfora, dušika, kalija, kalija, železa itd. Nekatere ra-

stline potrebujejo več teh posameznih hranilnih snovi, druge manj. Žita potrebujejo več dušika, manj kalija in fosfora, dočim stročnice dušika sploh ne potrebujejo, pač pa z njim obogatijo zemljo, zahtevajo pa precej kalija, fosfora itd.

3. S kolobarjenjem se najbolje borimo z različnimi plevelom. Skoraj vsaka rastlina ima svoje vrste plevela, ki se ne more tako dobro zakoreniniti, ako na njivi ne pridelujemo stalno iste rastline. Nekatere rastline okopavamo in s tem uničujemo tudi plevel. Vsak kmetovalec iz lastne izkušnje ve, kako hitro se po njivi razpasa plevel, ako seje isto rastlino več let zaporedoma na istem prostoru.

4. S pravih kolobarjenjem se tudi uspešno borimo z različnimi zajedalci in rastlinskimi boleznimi. Kajti vsaka vrsta rastlin ima več ali manj tudi svoje posebne škodljivce in bolezni. Če torej na isti njivi več let zaporedoma seje isto rastlino, bo posevek vsako leto slabši, škodljivci se bodo tako razpasli, da bodo pridelke nazadnje popolnoma uničili.

5. Z uvajanjem pravih kolobarjenja si v kmetijskem gospodarstvu tudi bolj pravilno delimo delo, kajti pri različnih rastlinah imamo tudi različne dobe, ko te rastline zahtevajo največ dela in nege.

6. Tudi z gnojenjem imamo pri pravilnem kolobarjenju mnogo koristi, zlasti ako nimamo dovolj gnoja. Nekaterim rastlinam ni treba tako gnojiti, dovolj je, da smo že prejšnjemu posevku pognojili s hlevskim gnojem. Uvajanje stročnic v kolobar nam mnogo koristi pri gnojenju z dušikom, tako da žita po stročnicah dajejo najboljše pridelke.

Pri kolobarjenju prihajajo v poštev kot glavni posevki samo enoletne rastline, ki dobro uspevajo in za katere vemo, da nam bodo dale najboljše pridelke. Navajamo kot zgled dobrega kolobarjenja norfolkski način kolobarjenja. Po tem načinu pridelujemo prvo leto na njivi okopavine (koruzo, krompir, pesa itd.). Prihodnje leto sejejo na isti njivi jara žita, tretje leto stročnice (detelje in druge metuljnice), četrto leto ozimna žita. Po četrtem letu spet okopavine itd.

SAH

Brzoturnir šahovskega društva Ptuj za oktober se je odigral s sledečo razporeditvijo: 1. Rudolf 10 točk, 2. Kancler 9,5, 3. Bohak 9 točk, slede 4. Ivanušič, 5-7. Podkrajšek, Vric Ivo in Soril, 8. Nežmah, 9. Ryževski itd.

MESTNI KINO - PTUJ

predvaja v dneh od 16. oktobra nemški film »NIKI«; in v dneh od 20. do 22. oktobra italijanski film »LJUBEZEN IN STRUP«.

ŠPORT

Štiri točke z domač h tal

DRAVA-PROLETAREC 2:1 (1:0)

Ze v prvem polčasu se je čutila rahla premoč Ptujčanov, ki so po Gavrilovu sredi polčasa dosegli vodilni gol. Potem se je igra prenesla na sredino, kjer je bila Drava še vedno boljša, čeprav je Proletarec ostro napadal. Tudi v drugem polčasu je bila igra izenačena s pogostimi napadi obeh moštev, ki pa so se zaključevali v kazenskem prostoru. Sele proti koncu, ko smo bili prepričani, da bo ostalo 1:0, je Proletarec po Ogrincu s hitrim prodorom izenačil na 1:1. V zadnjih minutah pa je Drava po več zapravljenih prilikah vendar v 87. minuti po Hercegu dosegla zmagovalni gol. Nad 700 gledalcev je zadovoljno zapustilo igrišče. Sodil je objektivno Glavič iz Maribora.

ALUMINIJ-ZELEZNIČAR 3:2 (1:2)

Tudi danes Zelezničarju ni šlo od rok. V prvem polčasu je gledalo, da bodo imeli gosti lahkotno, saj so že v 15. minuti vodili z 2:0. Oba gola je dal Božič. Potem pa je Aluminij polagoma osvajal teren in proti koncu prvega polčasa rezultat znižal. V drugem delu igre je bil Aluminij vseskozi boljši in po Berliču in Repiču dosegel 2 gola. Proti koncu je zaigral Zelezničar zelo grobo, kar nismo pričakovali od Mariborčanov. Aluminijeva zmaga je zaslužena. Pred 150 gledalci je sodil Orel iz Celja dobro.

V nedeljo pa se bosta srečala oba stara rivala iz ptujskega okraja Drava in Aluminij na igrišču ob Rogozniški cesti v Ptuj. Za to tekmo je težko dati prognoze, toda Ptujčani so prepričani, da jih Drava ne bo razočarala. Aluminij pa lahko preseneči prav tako kot Zelezničar in zato bomo pričali zanimivi tekmi, ki bo odločala o nadaljnjem uspehu Drave in Aluminija.

Lestnica slov. nogometne lige (vzhodni del):

Rudar, Trbovlje	3 3 0 0	19:5 6
Drava, Ptuj	3 3 0 0	12:6 6
Nafta	3 2 0 1	13:8 4
Proletarec	3 2 0 1	5:4 4
Aluminij	3 1 1 1	5:5 3
Rudar, Velenje	2 1 0 1	6:7 2
Celje	3 1 0 2	3:10 2
Kovinar	3 0 1 2	4:18 1
Sobota	2 0 0 2	4:6 0
Zelezničar	3 0 0 3	5:8 0

Ostali rezultati: Rudar (Velenje)—ZSD Celje 5:0 (1:0). Rudar Trb.—Kovinar 10:0 (4:0). Nafta—Sobota 3:2 (2:1).

ROKOMET

SVOBODA-DRAVA 8:7 (3:5)
Ptujčani so nastopili zelo oslabiljeni v Ljubljani, vendar so zaigrali zelo lepo, prav posebeno v prvem polčasu, ko so bili enakovredni eni najboljših slovenskih rokometnih ekip in odšli na odmor z dvema točkama.

Kaj vemo o svojem telesu?

Vranica je organ v trebušni duplini med želodcem in prepono; njena naloga v telesu še ni dovolj preiskavana. Priznava se ji tvorba belih krvnih teles. Razen tega se smatra vranica za žlezo notranje sekrecije, ki ima krvotvorno funkcijo. Važna je pri vranici tudi regulacija izmene železa in holesterina. Vranica podlega krvnim boleznim, oziroma je večkrat vzrok teh bolezni; ker pri infektivnih boleznih (pri legarju, malariji) oteče, je to dokaz, da je tudi obramben organ. Če se človek nekoliko bolj naje, se vranica poveča zaradi večjega priliva krvi, in zaradi tega ji pripisujejo sodelovanje pri nabavi in pri nastajanju sečne kisline.

ma prednosti. V drugem delu je bila igra še nadalje enakovredna, toda Ljubljaničani so z boljšo taktiko dobili prednost enega gola in zmagali.

V nedeljo igrajo Dravaši v Ptujju z mariborskimi Branikom. —k.

POPRAVKI

k številki 41, 9. oktobra 1953. 1. stran

Prosvetna dvorana pri Vidu je bila v nedeljo polna volivcev, ne pa zadružna dvorana v Dravinjskem vrhu...

»Kaj zavira graditev kulturnega doma v Ptujju.«
Kakor smo informirani, se je v Ptujju tolačilo, da s to graditvijo... ne pa: »Kakor smo informirani, je ob tej priliki tolačilo, da s to graditvijo...«

Prpriave za proslavo 24. oktobra — Dneva Združenih narodov

Informacijski center Organizacije združenih narodov v Beogradu je 8. t. m. obvestil naše uredništvo, da ima za 24. oktober — Dan Združenih narodov — pripravljen raznovrstni propagandni material: plakate, vzorce govorov in biltene s podudarkom velikega doprinosu narodov Jugoslavije k uspešnemu delu OZN in da ga je pripravljen poslati na naš naslov tudi za ptujski okraj, da bi tudi letos v ptujskem okraju enako proslavili 24. oktober, kot ga bodo v vseh ostalih predelih naše domovine in po svetu.

Sporazumno s okrajnim odborom Socialistične zveze je naše uredništvo odgovorilo ICOZ v Beogradu, da je ptujski okraj tudi letos pripravil doprinesiti svoj častni delež k proslavi 24. oktobra — Dneva Združenih narodov, ter da smo pripravili po okraju odborom Socialistične zveze in šolam razpečati tovrstno literaturo in plakate.

Množične organizacije in uprave šol bodo lahko dvignile ta material v naši upravi, v Ptujju v Prešernovi ulici št. 7.

Novi ukazi, odloki, pravilniki, odločbe in popravki

(Uradni list FLRJ št. 40 z dne 30. septembra 1953)

321. Ukaz o razglasitvi zakonika o kazenskem postopku — 32 poglavij s 484 členi.

322. Ukaz o razglasitvi uvodnega zakona k zakoniku o kazenskem postopku.

323. Odlok o razglasitvi zakona o spremembah in dopolnitvah splošnega zakona o ljudskih odborih.

324. Ukaz o razglasitvi zakona o zastaranju terjatev.

325. Odlok o spremembi tarif za prevoz blaga na progah jugoslovenskih železnic.

326. Odločba o dopisni kmetijski poročevalni službi o vegetaciji kmetijskih kultur.

327. Pravilnik o spremembah pravilnika o izvršnih uslužbenih v resoru za notranje zadeve.

328. Odločba o spremembi odločbe o določitvi okrajnih volilnih komisij za volitve ljudskih poslancev v Zbor proizvajalcev zvezne Ljudske skupščine.

329. Odločba o določitvi dneva volitev ljudskih poslancev v Zbor proizvajalcev zvezne Ljudske skupščine.

330. Pojasnilo k odloku o spremembi tarif za prevoz blaga na progah jugoslovenskih železnic.

Popravek odločbe o določitvi okrajnih volilnih komisij za volitve ljudskih poslancev v Zbor proizvajalcev zvezne Ljudske skupščine.

Prego, prego, genileman, pravico: Reko, Zader, Boko, Trst, Gorico! Dio buono, saj smo zaslužili, saj smo jih dovolj po ... dobili.